

**منشآت خاقانی؛** افضل‌الدین بدیل بن علی خاقانی، تصحیح و تحشیه‌ی محمد روشن، انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۷۹۴ ص، چاپ سوم.

این کتاب، شامل نامه‌هایی است که خاقانی به بزرگان روزگار خود یا نزدیکان و دوستانش نوشته است. توجه خوانندگان عزیز را به مقاله‌ی عالمانه‌ی استاد محمد روشن که به خواش ما برای این ویژه‌نامه درباره‌ی منشآت خاقانی نوشته‌اند و در صص ۴۷ - ۴۹ همین شماره به چاپ رسیده است، معطوف می‌داریم.

## تاریخ

**مطلع سعدین و مجمع بحرین؛** تألیف کمال‌الدین عبدالرزاق سمرقندی، به اهتمام دکتر عبدالحسین نوایی، ۴ جلد، چاپ دوم، ناشر موسسه‌ی مطالعات و تحقیقات فرهنگی.

در روزگار تسلط مغولان و به دنبال آن در هنگام سلطنت تیموریان در ایران، تاریخ‌نگاری گسترش و تنوع فراوان یافت. چه مغولان نیز مانند دیگر مردم صحرائشین بیابان گرد به اخبار و احادیث فرمانروایان خود و شرح جنگ‌ها و فتوحات آنان و نسبت بین افراد و قبایل مختلف خودی و بیگانه و تاریخ و سرگذشت پدران و نیاکان خویش دلبستگی وافر داشتند و چنین است که در روزگار آنان و در روزگار تیموریان که راست یا دروغ خود را به چنگیزخان وابسته می‌شمردند، کتب فراوانی در زمینه‌ی تاریخ و سیر و انساب به رشته‌ی تحریر و تألیف کشیده شد. از آن جمله کتاب حاضر نیز یکی از کتب مهم و مشهوری است که به نام **مطلع سعدین و مجمع بحرین** خوانده می‌شود. نام این کتاب تا حدی معرف مطالب آن است و مولف به ابهام خواسته است که نامی متناسب با محتوای کتاب انتخاب کند. چه عبدالرزاق سمرقندی مولف کتاب، حوادث جهان را در فاصله‌ی سال‌های سلطنت ابوسعید بهادر آخرین ایلخانی بزرگ مغول و ابوسعید گورکان پادشاه تیموری به صورت سال به سال جمع آورده است. بنابراین موضوع کتاب، حوادث کشور ایران است در فاصله‌ی سال‌های ۷۰۴ تا ۸۷۳ هجری. هر چند به مناسبت موضوع، حوادث سال‌های ۸۷۴ و ۸۷۵ یعنی فاصله‌ی کشته‌شدن ابوسعید و جلوس سلطان حسین بایقرا نیز در این کتاب آمده است.

(فرستنده: بیژن تلیانی)

**خطی بر دیوار؛** احمد علی دوست، رشت، نشر گیلکان، ۱۳۸۴، چاپ دوم، ۵۲۰ ص.

مجموعه‌ی خواندنی و ارزشمند از آثار یکی از گیلانیان فرهیخته و پاک‌نهاد، شامل مقاله‌ها، یادنامه‌ها و اشعار.

**تخت جمشید از نگاهی دیگر؛** مهندس حبیب‌الله پورعبدالله، تهران، انتشارات کلهر، ۱۳۸۴، چاپ ششم، ۲۲۴ ص.

**مقدمه‌ی بر «پان ترکیسم»؛** هراچ استپانیان، انتشارات ماهنامه‌ی آراکس، تهران، ۱۳۸۴، ۱۵۷ ص.

**کشتگان دنیای شعر (از دقیقی توسی تا فرخی بزدی)؛** دکتر مهدی خیراندیش، انتشارات فانوس خیال، تهران، ۱۳۸۴، ۳۰۴ ص.

**بزرگان کاشان؛** افشین عاطفی، انتشارات افق فردا، قم، ۱۳۸۱، ۲۵۶ ص.

## ترجمه

**افسانه‌ها و طنزها؛** گاستون موژه، ترجمه‌ی حسین نیر،



حافظ از ناشران، نویسندگان و علاقه‌مندانی که بخواهند کتاب‌هایشان در بخش تازه‌های کتاب معرفی شود دعوت می‌کند که نسخه‌ی از کتاب مورد علاقه‌ی خود را به نشانی تقاطع فلسطین و انقلاب ساختمان مهر - شماره‌ی ۲ - کدپستی ۱۴۱۶۸ - دفتر ماهنامه‌ی حافظ ارسال نمایند.

## زیر نظر مهندس حجت حیدری

### ادبیات

**دیوان خاقانی شروانی؛** به کوشش دکتر ضیاء‌الدین سجادی، انتشارات زوار، ۱۳۸۲، ۱۰۸۵ ص.

خاقانی در دورانی ظهور کرد که نظم و نثر فارسی مراتب کمال را می‌پیمود. نام‌آوری و زبان‌آوری در این دوران بسی دشوار می‌نمود. باید معجزه‌ی صورت می‌گرفت تا هنرآفرینی چون خاقانی بویژه در عرصه‌ی قصیده و چاه‌سرای، گوی سبقت را از همگان برده، در صف گویندگان بزرگ و خداوندگاران زبان و ادب فارسی قرار گیرد. تأثیر گویندگانی بزرگ چون عطار، سعدی، مولانا جلال‌الدین محمد مولوی و خواجه حافظ از خاقانی دلیلی روشن بر توانگری و جوشندگی طبع و چیرگی حیرت‌انگیز او در به هم‌پیوستن عناصر جمله، ابداع مضمون و آفرینش تعبیر است.

محسوس‌ترین ویژگی زبان خاقانی پیچیدگی آن است. چنان‌که فهم بسیاری از ادبیات را دشوار می‌سازد. این پیچیدگی زبان به عقیده‌ی برخی از صاحب‌نظران ناشی از آن است که زبان فارسی، زبان مادری او نیست؛ ولی چیرگی او بر کتب لغت و ادب فارسی و عربی و آگاهی او به متون کتب دینی مخصوصاً منابع اسلامی و مسیحیت و اطلاعات وسیع او پیرامون نجوم و دانش طب او را در ردیف گویندگان بزرگ قرار داده است. اگر بخواهیم با نظری دقیق به اشعار خاقانی توجه و درباره‌ی او حکم کنیم بر روی هم باید او را مبتکر یک سبک تازه در سخن‌سرایی بدانیم، خود او نیز در اشعارش بارها به این معنی اشاره کرده است. غالب تذکره‌نویسان نیز او را مبدع و مبتکر دانسته‌اند. اما آنچه خاقانی را از دیگر شاعران ممتاز می‌دارد، به کاربردن لغات و ترکیبات خاص و ساختن تراکیب گوناگون است.

به‌طور کلی استادی خاقانی قابل انکار نیست. او را بزرگ‌ترین قصیده‌سرای قرن ششم و از استادان بزرگ سخن فارسی به‌شمار می‌آورند.

(فرستنده: بیژن تلیانی)

انتشارات وستا، ۱۳۷۶، تهران، ۹۲ ص.

نمونه‌ی شعر: با من بگو / کدام آسمان / کدام زمین را / مأمَن  
خود ساخته‌ی / تا جان را در طبقی زرین پیشکشات آرم / با من بگو  
/ به کدام کوه / به کدام دریا غنوده‌ی / تا به طرفه‌العینی به چنگات  
آرم / با من بگو.

**دلتنگی؛** رضا اعلا بیگی، انتشارات هیرمند، تهران، ۱۳۸۲، ۹۵ ص.  
نمونه‌ی شعر: غمی به گرانی کوه / بر دلم پای می‌فشارد /  
چه‌گونه تواند بر دامن بار گران را / پرنده‌ی کوچک قلبم / اندوه  
بی‌کرانه‌ی بی‌پایاب / هستی‌ام را به کام می‌کشد.

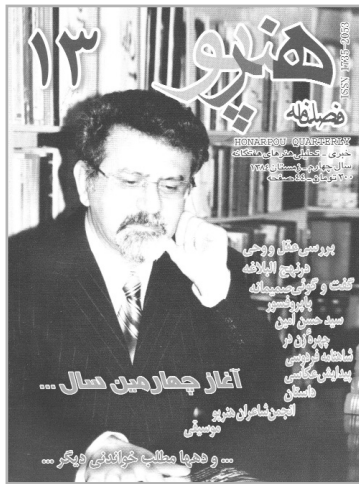
## فرهنگ

**فرهنگ واژه‌ها و اصطلاحات رایج در شیراز؛** حسین نیر،  
انتشارات پژمان، ۱۳۷۰، ۱۸۴ ص.  
**چاپ سنگی؛** اسمعیل دمیرچی، انتشارات چاپ سنگی، تهران،  
۱۳۸۴، ۱۱۰ ص.

**نسخه‌ی خطی و فهرست‌نگاری در ایران (مجموعه‌ی**  
**مقالات و جستارها به پاس زحمات سی‌ساله‌ی فرانسیس ریشارد،**  
**نسخه‌شناس برجسته‌ی فرانسوی)؛** به کوشش احمدرضا رحیمی  
ریسه، مرکز نشر میراث مکتوب، تهران، ۱۳۸۴، ۱۹۸ ص.

## نشریات ادواری

**هنرپو؛** فصلنامه‌ی خبری - تحلیلی هنرهای هفتگانه، به مدیریت  
محمدکاظم سالمی، شماره‌ی سیزدهم، زمستان ۱۳۸۴.  
روی جلد این شماره به عکاسی که عکاس هنرمند محمدعلی  
محمدودی از سردبیر **حافظ** به مناسبت مصاحبه با ایشان گرفته‌اند،  
مزین است.



**مهرگان اسفراین؛** فصلنامه‌ی تاریخی - ادبی، به مدیریت احمد  
شاهد، شماره‌ی هشتم، پاییز و زمستان ۱۳۸۴.  
**گیله‌وا؛** ماهنامه‌ی هنری - پژوهشی به مدیریت محمدتقی  
پوراحمد جکتاجی و سردبیری هوشنگ عباسی، سال چهاردهم،  
شماره‌ی مسلسل ۸۵، (آبان و آذر ۱۳۸۴).  
**گیلان ما؛** فصلنامه‌ی سیاسی، ادبی، فرهنگی، به مدیریت دکتر  
محمدعلی فائق و سردبیری فریدون نوزاد، سال پنجم، شماره‌ی  
مسلسل ۱۹، تابستان ۱۳۸۴.

## حقوق

**مرور زمان؛** شهربانو وزیری، انتشارات اردهالی، تهران، ۱۳۸۲،  
۱۱۴ ص.

## داستان

**روی ریل؛** امیرحسین عامریون، انتشارات مرغ آمین، تهران،  
۱۳۸۳، ۱۱۸ ص.  
**ستیز با فقر (مجموعه‌ی داستان)؛** نجمه طباطبایی، انتشارات  
اوحدی، تهران، ۱۳۸۱، ۱۴۵ ص.  
**مردسالاری؛** نجمه طباطبایی، انتشارات اوحدی، تهران، ۱۳۸۳،  
۱۱۸ ص.  
**عروس قولنامه‌ی؛** تورج عاطفه انتشارات آستی، تهران،  
۱۳۸۳، ۱۴۴ ص.  
**سولماز؛** تورج عاطفه انتشارات شاهنامه، تهران، ۱۳۸۳، ۲۵۵ ص.  
**سطرهایی که تیره نمی‌شوند؛** مرتضی حاتمی، انتشارات  
ژنگ، تهران، ۱۳۸۲، ۸۶ ص.  
**میراث فرهاد؛** مریم مهدیقلی، انتشارات واژه‌آرا، ۱۳۷۶، ۱۸۵ ص.

## دین

**اخلاق اسلامی،** شکرالله جهان مهین، با مقدمه‌ی آیت‌الله  
کریمی جهرمی، قم، راسخون، ۲۳۷ ص.  
**ماه رمضان در قرآن؛** جلال‌الدین علامه‌ی حائری، تهران،  
ناشر: علی علامه حائری، ۱۳۸۴، ۷۰ ص.

## شعر و شاعری

**زمزمه‌ی هستی؛** سیما هدایت، نشر ورجاوند، تهران، ۱۳۸۳،  
۱۶۴ ص.  
نمونه‌ی شعر نو: آن‌چنان عشق مرا آواره کرد / که حضورم را به  
تعویق انداختم / تا تولدی دیگر.  
نمونه‌ی شعر کلاسیک: نقش عشقت را دمام، بر دل و جان  
می‌کشم / سایه‌روشن‌های آن، با کلک مژگان می‌کشم.  
**اقاقی‌های امید؛** زهرا کشاور باقری، انتشارات سیمرو، تهران،  
۱۳۷۹، ۸۰ ص.  
**شعر جوان آستارا؛** به کوشش داوود ملک‌زاده، رشت، انتشارات  
فرهنگ ایلیا، ۱۳۸۴، ۷۷ ص.  
نمونه‌ی شعر: دریا / دریا / در کمین‌ات نشسته‌اند / نه راه عبور  
نه را فرار / فردا سرزمین توفانی ست / فردا در امتداد روز / چشمانی  
منتظرت خواهد / شاید غبار راه...  
**من از غربت وطن دزدیده‌ام؛** جلیل ارسلانی، تبریز، ۱۳۸۴،  
انتشارات بیتا، ۷۴ ص.  
نمونه‌ی شعر: هنوز ساده‌ام به خاطرت گناه می‌کنم / دوباره  
لحظه‌های عمر را تباه می‌کنم / ببین چقدر ساده‌ام که من برای دیدنت  
/ دو چشم خیس و خسته را نثار راه می‌کنم / تو دل به یک غریبه  
داده‌ی فریب خورده‌ام / ولی نگو عزیز من که اشتباه می‌کنم.  
**سکوت؛** رضا اعلا بیگی، انتشارات هیرمند، تهران، ۱۳۸۴، ۹۶ ص.